

UDDEVALLA KOMMUN
FRITID

IDROTTPOLITISKT HANDLINGSPROGRAM

1 (10)

2003-11-27

Handläggare
Magnus Jansson Utredare/utvecklare
Tfn 0522-69 64 24

Idrotten och kommunen

Idrottsföreningarna och dess verksamhet har stor betydelse för Uddevalla kommun och därför är det viktigt med god samverkan mellan dessa. Även samverkan mellan föreningarna är något som framledes bör uppmuntras och stödjas. Detta har visat sig inte minst i arbetet med det idrottspolitiska handlingsprogrammet.

Den ständiga förändringen som samhället genomgår är ytterligare en faktor för samarbete och samverkan. Nya och förändrade förutsättningar kräver ibland nya tankesätt och lösningar i stället för gamla beprövade. Givetvis ska erfarenheter tillvaratas och användas på ett konstruktivt sätt. Genom att idrotten kraftsamlar gemensamma resurser och arbetar gränsöverskridande mellan klubbar och olika idrotter skapas tydlighet mellan de olika rollerna som idrotten har respektive vad kommunens ansvar är.

Mål: Kommunen skall utveckla samarbetet med idrottsföreningarna och idrottsföreningarna bör utveckla samarbetet mellan varandra, vilket ger:

- Ökad förståelse och kunskap om respektive verksamheter och ansvarsområden samt rollfördelning.
- En större tydlighet i frågor som berör bidragsfördelning till föreningslivet.

Detta uppnås bland annat genom att:

- Idrotten bildar en *Idrottsallians (IA)* som blir föreningarnas samarbetsorgan mellan varandra och till kommunen. Se också avsnittet om föreningsutveckling.
- Det skapas en kommunal funktion, "*Idrottsutvecklare*" vars uppgift bl.a. blir att förverkliga det idrottspolitiska handlingsprogrammet och arbeta med utveckling av viktiga idrottspolitiska frågor.
- Kommunen och alliansen ska fortlöpande utvärdera det Idrottspolitiska handlingsprogrammet och årligen arrangera träffar med idrottens föreningsliv för att utveckla och vid behov revidera detta.
- Kommunen informerar och förankrar det Idrottspolitiska handlingsprogrammet bland berörda förvaltningar och nämnder inom kommunen.
- Kommunen samordnar bidragsutbetalningar till föreningslivet på en förvaltning och inte som i dag på fyra olika ställen med olika regelverk (Fritid, Kultur, Social och KS).

- Centralt, som Riverside, I 17 eller liknande, erbjuda ett "Föreningarnas hus" där kanslifunktioner finns på ett och samma ställe. Tillsammans med för Västsverige regionala samarbetsorgan skulle ett sådant centra fylla en viktig roll. Fortsätter man denna tanke skulle ett samarbete kunna inledas med högskolan och eller studieförbund för att därigenom upprätthålla en bra nivå och standard på utbildning för föreningsaktiva.

Idrotten och anläggningar

Uddevalla kommun äger ett flertal stora anläggningar som hyrs ut till föreningslivet. Ett flertal föreningar har också egna anläggningar där det bedrivs, dels egen verksamhet, dels verksamhet där allmänheten ges möjlighet att nyttja dessa. Tillgång och närhet samt tillgänglighet till olika anläggningar för fysisk aktivitet, friluftsliv, bad, bredd- och motionsidrott är av avgörande betydelse för nyttjandenivån. Därför är det viktigt att det finns ett brett utbud och olika typer av anläggningar som även är spridda geografiskt inom kommunen. Härefter bör särskilt beaktas möjligheten att på sikt uppföra en s.k. ”näridrottsplats”, företrädesvis i norra delen av Uddevalla.

En hel del anläggningar används under dagtid av skolor medan föreningslivet och allmänheten till största del nyttjar anläggningarna under kvällar och helger. Detta innebär också att det finns ett gemensamt samordningsansvar för att erbjuda alla grupper denna möjlighet. De föreningar som äger sin egen anläggning tillför kommunens invånare en möjlighet och bör kompenseras för detta. För närvarande sker detta med hjälp av anläggningsbidrag.

Mål: Kommunen erbjuder föreningslivet och invånarna möjligheter att nyttja och bruka de anläggningar och lokaler som finns inom kommunen vilket ger:

- Föreningarna möjligheter att bedriva sin egen verksamhet, utifrån sina egna förutsättningar.
- Möjligheter att bedriva motion och idrott, och därigenom stärka sin hälsa.

Detta uppnås bland annat genom att:

- Fördelning av tider för träning och match ska göras på ett sådant sätt att så långt det är möjligt eftersträva rättvisa mellan pojkar och flickor, inomhus- och utomhusidrotter, gruppstorlek, barn- respektive vuxenidrott.
- *De funktionshindrades behov för att kunna nyttja anläggningarna tillgodoses.*
- Erbjudna säkra och funktionsdugliga miljöer som stimulerar till ett högt nyttjande.
- Föreningen och kommunen tecknar avtal som reglerar ansvarsfördelning för anläggningen vilket även inkluderar en underhållsplan. Här tas bl. a. hänsyn till föreningarnas grad av aktiviteter.
- Föreningarna genomför en årlig säkerhetsbesiktning av sina egna idrottsanläggningar.
- Kommunen prioriterar i planering av gångvägar, *tennisbanor, grön-, grus-, asfaltytor*, och löpslingor.
- Kommunen och företrädare för bostadsbolag tillsammans med föreningslivet tar initiativ till uppförande av en ”näridrottsplats” i norra delarna av Uddevalla.
- Kommunen ger ekonomiska förutsättningar för nybyggnation av ridstall i Ljungskile.
- Kommunen tillsammans med idrottens föreningsliv och näringsliv samt andra intressenter, tar initiativ till att undersöka möjligheterna att tillskapa och finansiera en byggnation av ytterliggare en idrottshall med alternativa möjligheter.
- *Kommunen ser över arenaförsäljningen och avtalen som reglerar detta. Utgångspunkten skall vara att bereda alla föreningar lika möjligheter.*
- *Kommunen ser över de ekonomiska förutsättningar för taxeregleringar.*

Idrotten och skolan

För invånarna i Uddevalla kommun är boendemiljö och möjligheter för barn och ungdomar att utvecklas viktiga frågor. En integrerad samverkan mellan idrotten och skolan skapar en del av förutsättningarna för detta.

I skolan kommer alla elever i kontakt med motion och idrott. Genom idrottsämnet läggs grunden för det intresse hos barn och ungdomar som i många fall vidareutvecklas av föreningslivet. Samverkan mellan föreningarna och skolan är därför av största vikt då detta intresse kan stärkas ytterligare. Det är dock viktigt att betona ansvarsfördelningen mellan den obligatoriska skolan och den frivilliga idrottsrörelsen. Idrottsföreningarna kan vara en viktig stödresurs i skolans verksamhet men aldrig ta på sig huvudansvaret för undervisningen.

Skolan har också en viktig uppgift att ge kunskap om kostens betydelse och sambandet mellan fysisk aktivitet, rörelse och välbefinnande. Den fysiska skolmiljön är viktig och framför allt utformningen av skolgårdarna. Under lågstadiet har ett barn 1 500 timmar rast – mer än något skolämne. En skolgård som inte stimulerar till fysisk aktivitet är en förspild möjlighet. Genom att erbjuda en miljö som uppmuntrar till rörelse och aktiviteter under säkra förhållanden uppnås detta.

Mål: Ökad samverkan mellan skolan och idrotten, vilket ger:

- Möjlighet för elever att prova många olika idrotter, idrottsskola (sportis, jmf med itis).
- Ökad fysisk aktivitet hos barn och ungdom
- *Möjlighet för unga ledare att få praktisera ledarskap.*
- Simkunnighet hos alla barn.
- Former för att talanger ska få utvecklas inom sin idrott och samtidigt klara skolan på ett bra sätt. Det föreslagna Idrottsgymnasiet är en del i detta.
- En större kunskap om vikten av fysisk aktivitet och den betydelse detta har för barns *fysiska, psykiska och sociala utveckling.*

Detta uppnås bland annat genom att:

- Representanter för idrottsföreningarna och skolan träffas för att diskutera hur samverkan kan uppnås.
- Varje skolenhet ska skapa möjlighet för varje elev att ha minst 30 minuters organiserad fysisk aktivitet varje dag med början läsåret 2004/2005. *Här kan idrottsföreningar i ökad utsträckning engageras, både tränare/ledare och aktiva idrottskvinnor/män.*
- Alla grundskoleelever skall i årskurs 5 vara simkunniga. (def. se läroplan)
- Utifrån befintliga resurser samt tillsammans med simföreningarna erbjuda simundervisning under skoltid, på ett mer organiserat sätt. I första hand för elever i lågstadiet, men vid behov även övriga stadier.
- Närmiljön i form av skolgårdar, naturstigar, idrottsanläggningar m.m. kan erbjuda och stimulera spontanidrott och aktiviteter.
- BUN och tekniska förvaltningen tar initiativ tillsammans med föreningsliv, föräldraråd etc. till en inventering, och gör åtgärdsplaner för skolgårdar så att dessa stimulerar till ökad fysisk aktivitet. Den särskilda investeringspotten som BUN förfogar över bör användas till detta.

Idrotten och näringslivet

För kommunen och näringslivet är det viktigt med väl fungerande idrottsföreningar eftersom anställda och familjer erbjuds möjligheter till meningsfull sysselsättning och motion. Detta kan också vara faktorer som påverkar både individer och företag vid inflyttning och etablering.

Publika idrottsevenemang skapar god PR för kommunen och ger invånarna positiva upplevelser som också genererar intäkter till föreningarna, kommunen och näringslivet. Det behövs ekonomiska insatser från både kommun och näringsliv för att idrotten ska kunna utvecklas. O-ringen är ett bra exempel på detta. Mer återkommande är Junicupen, Oddebollen, VM i motorcross etc.

Mål: Uddevalla kommun ska vara attraktivt för sina invånare, dels för dem som vill flytta hit, och för de företag som vill etablera sig i kommunen. Idrotten spelar här en avgörande roll.

- Tillsammans med Näringslivets Intressegrupp (NI), *övriga företagsorganisationer och enskilda företag* utvecklar kommunen och idrottsföreningarna ett större samarbete för att uppnå målet.

Detta uppnås bland annat genom att:

- Idrottsföreningarna deltar på ett mer aktivt sätt i frågor som berör kommunens utveckling och tillväxt.
- Kommunen stödjer och medverkar aktivt i föreningarnas strävanden att få arrangera stora tävlingar och andra arrangemang i kommunen.
- En mer samordnad marknadsföring mellan kommun, näringsliv och idrotten bör eftersträvas.
- *Kommunen skall i samverkan med näringsliv, idrotten och andra intressenter arrangera en "idrottsgala" årligen, där idrotten i Uddevalla, som god samhällsbyggare, står i rampljuset.*
- Varje år utse "Årets Idrottsförening". Kriterierna kan exempelvis vara den förening som gjort mycket för att sätta Uddevalla på kartan eller har en verksamhet som genererat mervärde för kommunen. Delas förslagsvis ut vid ovanstående gala.
- *Idrottens föreningsliv och näringslivet i samverkan med kommunen skall sträva efter att kunna erbjuda invånarna i Uddevalla kommun elitidrott som underhållning.*
- Via Idrottsgymnasiet skapa förutsättningar för att elitidrottande ungdomar ska kunna studera i Uddevalla.

Idrotten och föreningsutveckling

Den lokala föreningen är det viktigaste ledet inom idrottens organisation. Det är där verksamheten bedrivs, där hjärtat finns och också där förnyelse och utveckling måste ske. Det som genererar bra verksamhet är kompetenta och engagerade ledare, och en tydlig struktur inom föreningen. Basen är laget eller träningsgruppen och målet är en optimal prestation i matchen/tävlingen. Detta lockar många genom sina starka och sociala band och uttalade och tydliga mål. Samtidigt kan det stöta bort andra, som inte har samma ambitioner eller möjligheter. Det finns här en stor utmaning i att utveckla kompletterande former och strukturer som kan locka även de grupper som inte naturligt finner sig tillrätta i dagens idrott. Så långt det är möjligt skall idrotten vara jämställd och arbeta med frågor som behandlar demokrati och integration på olika nivåer.

När det gäller idrott för barn och ungdomar är det viktigt att denna förs på en nivå där glädje och lek är dominerande inslag. Detta innebär också att ungdomars behov, synpunkter och önskemål är viktiga att tillvarata utifrån de aktiviteter föreningen erbjuder sina medlemmar. För att behålla bredden krävs fler och väl utbildade ledare.

Mål: Föreningarna skall regelbundet genomföra någon form av utvecklingsarbete vilket ger:

- Föreningsledare möjlighet att erhålla utbildning, på certifieringsnivå
- Föräldrar möjligheter till utbildning och medverkan i verksamheten.
- Större förutsättningar för ungdomar att påverka och vara delaktiga och engagerade i verksamheten.
- Individier och grupper som står utanför föreningens verksamhet såsom invandrare, arbetslösa, funktionshindrade bättre förutsättningar att delta.
- *Kvalitetstänkande i verksamheterna med utgångspunkt i "Idrotten vill".*

Detta uppnås bland annat genom att:

- Kommunen tillsammans med *Idrottsalliansen (IA)*, samt övriga intressenter som exempelvis *Västsvenska Idrottsförbundet* och SISU, utformar en certifieringsmodell för föreningsutveckling.
- *Idrottsföreningarna* och IA samordnar insatser för att ansöka om medel från RF för att genomföra "Lokala handslag" och därigenom utveckla samarbetet ytterligare.
- Det i denna modell läggs planer för hur föreningen kan arbeta med egen intern utbildning samt utbildning som kan samordnas av externa utbildningsintressenter och av föreningar tillsammans. Via RF kan ekonomiskt stöd erhållas för Projekt Lokal Idrottsutveckling (PLI).
- Stimulera föreningarna att mer aktivt arbeta för att invandrare, arbetslösa och funktionshindrade ska kunna delta i föreningslivet.
- Föreningarna skapar verksamhetsplaner med kvalitetstänkande.
- Befintliga informationsverktyg utnyttjas fullt ut för internt och externt bruk, såsom datakommunikation mm.

Idrotten och framtiden

Vad vet vi, vad tror vi, vad kan vi påverka?

Vi vet att fram till 2007 är ökningen i åldersgruppen 14-19 år 745 000 mot 610 000 år 1999, sett ur ett Sverige perspektiv. Antalet barn och ungdomar i åldern 7-18 år ökar även i Uddevalla kommun under 2004-2005 för att sedan minska något under 2006.

Vi tror att detta kan vara en möjlighet för föreningslivet att öka sitt medlemstal och också på sikt få fler ledare till verksamheten.

Vi kan påverka att det i ett avtal mellan föreningen och kommunen går att reglera inte bara strikt hyresförehållande utan även ett verksamhetsförhållande.

Vi vet att medlemsantalet den senaste tioårsperioden har minskat en aning. Denna minskning gäller de aktiva medlemmarna, medan andelen passiva medlemmar är oförändrad. (Detta är samma tendens som för de politiska partiernas medlemskår där en tredjedel av medlemmarna försvunnit under 90-talet.)

Vi tror att fler människor än idag kommer att motionera och att andelen föreningsaktiva kommer att vara fortsatt hög, men med ett förändrat beteende där trohet till föreningen inte är lika betydelsefull som tidigare. Aktiviteten i sig prioriteras högre och man är bara med i föreningen så länge man anser det ger en själv något.

Vi kan påverka med bidrag som stimulerar till utbildning då den aktiva "karriären" går in i en annan fas. Detta kan vara den stimulans som behövs för att senare inte bara ta ett ledaruppdrag, utan göra det på ett ännu bättre sätt, än utan utbildning.

Vi vet att integration är ett nyckelord för att få de grupper som står utanför föreningslivet aktiva och delaktiga.

Vi tror att via särskilda bidrag går det att uppmuntra föreningslivet till att våga pröva nya vägar och sätt för att åstadkomma detta.

Vi kan påverka med speciella projekt där föreningarna ges möjlighet att söka bidrag för särskilda insatser.

30 punkter att genomföra

Någon har sagt att språnget är stort mellan sagt och gjort! För att omvandla bra tankar till konkret verklighet krävs ett antal saker. Vissa av uppgifterna i det idrottspolitiska handlingsprogrammet ska genomföras av föreningarna själva, ansvarsmässigt ligger en hel del på kommunen, och för vissa finns det ett gemensamt och delat ansvar. Nedanstående är tänkt som ett hjälpmedel för att klargöra ansvarsfördelning, och vem-gör-vad. Detta är också tänkt som en checklista som kan bockas av då uppgifterna är genomförda.

I samråd med föreningslivet görs en prioritering där varje punkt realistiskt bedöms och tidsbestäms när den ska vara klar/åtgärdad.

Det här ska vi i kommunen göra:

- Vi ska skapa en kommunal funktion i form av en *"idrottsutvecklare"* vars uppgift bl.a. blir att förverkliga det idrottspolitiska handlingsprogrammet och arbeta med utveckling kring idrottspolitiska frågor.
- Informera och förankra det Idrottspolitiska handlingsprogrammet bland berörda förvaltningar och nämnder inom kommunen.
- Fördela tider för träning och match på ett sådant sätt, att så långt det är möjligt eftersträva rättvisa mellan pojkar och flickor, inomhus- och utomhusidrotter, gruppstorlek, barn- respektive vuxenidrott.
- Erbjudna säkra och funktionsdugliga miljöer som stimulerar till ett högt nyttjande.
- *Tillgodose de funktionshindrades behov för att kunna nyttja idrottsanläggningarna.*
- Ge ekonomiska förutsättningar för nybyggnation av ridstall i Ljungskile.
- Prioritera i planeringen av gångvägar, tennisbanor, grön-, grus-, andra ytor avsedda för lek och rekreation.
- Samordna bidragsutbetalningar till föreningslivet på en förvaltning och inte som tidigare på fyra olika ställen med olika regelverk (Fritid, Kultur, Social och KS). I samband med att Kultur och Fritid bildar en ny gemensam nämnd blir detta ett naturligt sätt att hantera frågorna om bidragsfördelning.
- Tillsammans med förenings- och näringsliv samt andra intressenter, ta initiativ till att undersöka möjligheterna att tillskapa och finansiera en byggnation av ytterligare en idrottshall med alternativa möjligheter.
- Samordna marknadsföring mellan kommun, näringsliv och idrottens föreningsliv.

- Tillsammans med NI varje år utse ”Årets Idrottsförening”. Kriterierna kan exempelvis vara den förening som gjort mycket för att sätta Uddevalla på kartan eller har en verksamhet som genererat mervärde för kommunen.
- Varje skolenhet ska skapa möjlighet för varje elev att ha minst 30 minuters organiserad fysisk aktivitet varje dag med början läsåret 2004/2005. *Här kan idrottsföreningar engageras, både tränare/ledare och aktiva idrottskvinnor/män.*
- *Se över avtalen som reglerar arenaförsäljningen. Utgångspunkten skall vara att bereda alla föreningar lika möjligheter.*
- *Se över de ekonomiska möjligheterna för taxereglering.*

Det här ska vi i föreningen göra:

- Bilda Idrottsalliansen (IA) som blir vårt eget samarbetsorgan till kommunen.
- Tillsammans med IA samordna insatser för att ansöka om medel från RF för att genomföra ”Lokala handslag” och därigenom utveckla samarbetet ytterligare.
- Föreningarna genomför en årlig säkerhetsbesiktning av sina egna idrottsanläggningar.
- Planera för hur föreningen kan arbeta med egen intern utbildning samt utbildning som kan samordnas av externa utbildningsintressenter och av föreningar tillsammans. Via RF kan ekonomiskt stöd erhållas för Projekt Lokal Idrottsutveckling (PLI).
- Delta på ett mer aktivt sätt i frågor som berör kommunens utveckling och tillväxt.
- Föreningarna skapar verksamhetsplaner med kvalitetstänkande *utifrån ”Idrotten vill”*.
- Befintliga informationsverktyg utnyttjas fullt ut för internt och externt bruk.

Det här ska vi göra gemensamt:

- *Kommunen och IA skall fortlöpande utvärdera det Idrottspolitiska handlingsprogrammet och årligen arrangera träffar med föreningslivet för att utveckla och vid behov revidera det.*
- Föreningen och kommunen tecknar avtal som reglerar ansvarsfördelning för anläggningen vilket även inkluderar en underhållsplan. Här tas bl. a. hänsyn till föreningarnas grad av aktiviteter.
- *Skall i samverkan med näringsliv, idrotten och andra intressenter arrangera en ”idrotts gala” årligen, där idrotten i Uddevalla, som god samhällsbyggare, står i rampluset.*
- Tillsammans med företrädare för bostadsbolag och föreningslivet ta initiativ till uppförande av en närvidrottsplats i norra delarna av Uddevalla.

- Tillsammans med Idrottsalliansen (IA), samt övriga intressenter som exempelvis SISU och *Västsvenska Idrottsförbundet*, utforma en certifieringsmodell för föreningsutveckling.
- Stimulera föreningarna att mer aktivt arbeta för att invandrare, arbetslösa och funktionshindrade ska kunna delta i föreningslivet
- Stödja och medverka aktivt i föreningarnas strävanden att få arrangera stora tävlingar och andra arrangemang i kommunen.
- Tillsammans med representanter för skolan, träffas för att diskutera hur samverkan kan uppnås.
- BUN och tekniska förvaltningen tar initiativ tillsammans med föreningsliv, föräldraråd etc. till en inventering, och gör åtgärdsplaner för skolgårdar, grönytor och andra ytor så att dessa stimulerar till ökad fysisk aktivitet. Den särskilda investeringspotten bör användas till detta.
- Utifrån befintliga resurser, simföreningarna tillsammans med skolan erbjuder på ett mer organiserat sätt, elever i lågstadiet, men vid behov även övriga stadier möjlighet under skoltid till simundervisning.
- *Idrottens föreningsliv och näringslivet i samverkan med kommunen skall sträva efter att kunna erbjuda invånarna i Uddevalla kommun elitidrott som underhållning.*
- Centralt, som Riverside, I 17 eller liknande erbjuda ett "Föreningarnas hus" där kanslifunktioner finns på ett och samma ställe. Tillsammans med för Västsverige regionala samarbetsorgan, skulle ett sådant centra fylla en viktig roll. Fortsätter man denna tanke skulle ett samarbete inledas med högskolan och eller studieförbund för att därigenom upprätthålla en bra nivå och standard på utbildning för föreningsaktiva

Seppo Räikkönen
Fritidschef

Magnus Jansson
Utvecklare/utredare

